

ZURNAL 19

UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI ROČNÍK 21

• 23. března 2012**V čísle:**

Nová kolektivní monografie se věnuje České koleji v Římě • Významné ocenění odborného asistenta FZV • Nové protinádorové látky z PřF získaly národní patenty • Rozhovor s absolventkou UP • Dopis premiérovi • Diskuse, názory, ohlasy

• Zajímavosti z japonské kultury, ale i ochutnávky jídla nabízí letošní Japonské jaro. Přehlídku exotiky, nevšední hudby a zábavy pořádá Japonský klub Olomouc při Katedře asijských studií FF UP. V rámci osmého ročníku sehráli studenti i shakespearovský příběh *Romeo a Julie*, jehož děj zasadili do japonského prostředí. Odreagovat se smíchem tak zájemci mohli 15. března v prostorách FF UP.

-map-, foto -mo-▶

Olomoučtí vědci bojují s rakovinou mozku

■ Vědci z Ústavu molekulární a translační medicíny (ÚMTM), který vznikl v rámci projektu BIOMEDREG na Lékařské fakultě UP, dosáhli výrazného úspěchu v boji s rakovinou mozku. Jejich studie, právě publikovaná v prestižním americkém časopise *Journal of Experimental Medicine*, odhalila mechanismus, kterým se buňky jednoho z nejagresivnějších nádorů, tzv. glioblastomu, dokážou bránit dnes používané terapii. Nový objev také odhalil cestu, která by mohla v budoucnosti vést k účinnější léčbě.

Gliomy vysokého stupně malignity, tzv. high-grade gliomy, tvoří přibližně polovinu všech primárních mozkových tumorů v dospělosti a onemocnění je prakticky vždy smrtelné. V České republice je ročně diagnostikováno asi 350 pacientů, kteří přes agresivní léčbu přežívají s diagnózou glioblastomu v průměru pouze čtrnáct měsíců. Příčinou je zejména rozsev nádorových buněk ve velké vzdálenosti od primárního nádoru již při diagnóze nemoci a rychlý vznik

rezistence u tohoto typu nádoru na radioterapii a chemoterapii. Glioblastomy obsahují hustou cévní síť a vysokou hladinu bílkoviny známé jako vaskulární endoteliální růstový faktor (VEGF), která růst cév a tím i celého nádoru podporuje. Ve snaze potlačit růst glioblastomu, ale i jiných nádorů, se v posledních letech používá protilátka bevacizumab (Avastin), která váže v nádoru VEGF, čímž blokuje jeho účinek. I tato léčba se však bohužel ukazuje jako přechodná.

„Dosud bylo záhadou, proč i tato slibná terapie selhává, naše studie to pomohla objasnit,“

vysvětluje profesor Jiří Bártek, nejcitovanější český vědec v oboru biomedicínských věd, který vede Oddělení integrity genomu v Centru pro výzkum rakoviny v dánské Kodani a má svou laboratoř v olomouckém Ústavu molekulární a translační medicíny. „Existence nádorových kmenových buněk, které jsou schopny přežít různé typy léčby a jsou patrně zodpovědné i za recidivu nemoci, byla známá, nejasná ovšem byla molekulární podstata, tedy mechanismus, jakým se nádor dokáže bránit,“ objasňuje objev Petra Hamerlík, první autorka a členka vědeckého týmu profesora Bárteka, který na této studii kromě olomouckých vědců spolupracoval i s kolegy v Dánsku, USA a také z Ústavu molekulární genetiky AVČR v Praze.

Tým profesora Bárteka zjistil, že nádorové kmenové buňky glioblastomu dokážou samy

Dokončení na str. 4

Děkani filozofických fakult vyzvali k odvolání ministra školství

■ Poslední kroky ministra školství Josefa Dobeše bezprostředně ohrožují kvalitu i samu existenci vysokého školství v ČR a také výsledky jeho dosavadní činnosti lze pokládat za krajně neuspokojivé. S tímto stanoviskem se děkani všech deseti filozofických fakult obrátili na premiéra vlády ČR Petra Nečase a vyzvali jej k odvolání Josefa Dobeše z funkce. V dopise premiérovi zveřejněném na stránkách Asociace děkanů filozofických fakult (<http://adff.webnode.cz>), děkani shrnují hlavní faktory, které podle jejich názoru ohrožují vinou MŠMT stabilitu vysokých škol. Ve výzvě k odstoupení ministra formulují mj. zásadní výhrady vůči aktuálním verzím věcných záměrů zákona o VŠ a zákona o finanční pomoci studentům, upozorňují na problémy s čerpáním financí z prostředků EU a odmítají postup ministra při akreditačním procesu.

Plné znění dopisu děkanů premiérovi čtete na straně 8.

Pozn. red.: Těsně před dokončením tohoto čísla oznámil ministr školství Josef Dobeš, že je připraven rezignovat na svou funkci. Svě rozhodnutí odůvodnil snížením rozpočtu školství pro letošní rok.

-mav-

Prohlášení děkanů a děkanek Univerzity Palackého v Olomouci

My, níže podepsaní děkani a děkanky fakult Univerzity Palackého v Olomouci, vyjadřujeme znepokojení nad posledními kroky MŠMT, které nerespektují rozhodnutí Akreditační komise ve věci akreditace Fakulty právnické ZČU, a plně se ztotožňujeme s usnesením předsednictva České konference rektorů ze dne 9. 3. 2012. Ukazuje se, že problémem není pouze situace plzeňské právnické fakulty, ale vztah ministerstva vůči celému VŠ rezortu jako takový.

Jsmo solidární se znepokojenou akademickou obcí Fakulty filozofické ZČU v Plzni, které je vyjádřeno v jejím prohlášení ze dne 13. 3. 2012 (viz <http://prohlaseni.xf.cz/>).

Schvalujeme proto postup předsedkyně Akreditační komise prof. Vladimíry Dvořákové a vyjadřujeme jí tímto naši podporu.

Prof. Milana Hrušáková, CSc., děkanka PF, prof. Milan Kolář, Ph.D., děkan LF, doc. Jiří Lach, Ph.D., M.A., děkan FF, doc. Jana Marečková, Ph.D., děkanka FZV, doc. Zbyněk Svobid, Ph.D. děkan FTK, RNDr. Ivana Vlková, Th.D., děkanka CMTF, prof. Libuše Ludíková CSc., děkanka PdF

V Olomouci, 15. března 2012

Další informace k tématu také na str. 2

Reprezentace vysokých škol nesouhlasí s postupem MŠMT

■ Rozhodnutí ministra školství Josefa Dobeše o prodloužení akreditace Fakulty právnické ZČU navzdory nesouhlasnému stanovisku Akreditační komise vyvolalo řadu odmítavých reakcí ze strany akademiků a studentů českých vysokých škol. Koncem minulého týdne se k nim připojili také děkani a děkanky UP, kteří ve svém prohlášení odmítli krok MŠMT, a podpořili jak postup Akreditační komise, tak i postoj ČKR (viz prohlášení děkanek a děkanů UP na str. 1).

Nesouhlas vyslovil ve svém prohlášení také Akademický senát Filozofické fakulty UP a znepokojení nad kroky MŠMT, které nerespektuje rozhodnutí Akreditační komise, vyjádřil i Akademický senát UP (usnesení viz www.upol.cz).

Rektor UP prof. Miroslav Mašláň, CSc., považuje řešení celé kauzy za nešťastné. „Do rozhodnutí ministerstva by se měly promítnout dvě věci. Jednak stanovisko Akreditační komise, a jednak jakási lidskost, vstřícný přístup ke studentům fakulty, kteří za situacii nijak nemohou. Nejlepším řešením by podle mého názoru bylo nechat současné studenty dostudovat a nepřijímat nové,“ řekl pro Žurnál UP.

K podobnému stanovisku dospěli i rektorka Západočeské univerzity v Plzni Ilona Mauritzová a iniciátoři „Prohlášení učitelů a studentů Fakulty filozofické ZČU“, kteří se shodli na tom, že současná situace zhoršuje celkový obraz ZČU. „Rektorka ZČU a iniciátoři prohlášení důrazně nesouhlasí s tím, aby byli přijímáni studenti do 1. ročníku magisterského studijního programu Fakulty právnické v akademickém roce 2012/13,“ uvedli mj. ve svém společném vyjádření.

Předsednictvo ČKR spatřuje v rozhodnutí MŠMT mocenský zásah do odborného a právně závazného stanoviska Akreditační komise. „Ministr Dobeš učinil bezprecedentní krok, který zcela jistě nesvědčí o deklarované snaze o zvýšení kvality vysokoškolského vzdělávání a vzbuzuje zásadní pochybnosti o respektu ministra k platnému zákonu o vysokých školách,“ zdůraznili členové předsednictva ČKR v přijatém usnesení.

Zástupci studentů ze Studentské komory RVŠ jsou přesvědčeni, že MŠMT účelově využilo situaci studentů a pedagogů Fakulty právnické ZČU k politickému zásahu do nezávislosti Akreditační komise. „Postup ministra školství při prodloužení akreditace magisterského studijního programu Právo a právní věda FPR ZČU dokazuje, že obavy z dopadů navrhované reformy vysokých škol na akademické svobody a nezávislost vysokoškolského prostředí jsou zcela oprávněné,“ uvedla SK RVŠ.

Zdroje a další informace jsou k dispozici na webových stránkách ZČU, Akreditační komise, MŠMT, ČKR a SK RVŠ. *Velena Mazochová*

Absolventky sbormistrovství se představily na koncertech v Uměleckém centru UP

Nová kolektivní monografie se věnuje České koleji v Římě

■ Česká kolej v Římě byla založena jako Papežská kolej v roce 1884 a po stavbě nové budovy v roce 1929 byla přejmenována na Papežskou kolej Nepomucenum. S téměř stoletým odstupem byla v rotundě Cyrilometodějské teologické fakulty UP 8. března prezentována ojedinělá kolektivní monografie, která se věnuje právě této nejstarší, dosud existující české zahraniční instituci. Téměř tři set stránkové dílo „Dal Bohemicum al Nepomuceno“ vydalo Vydavatelství UP.

„Důvodem vzniku knihy byla především skutečnost, že se tomuto významnému místu české paměti v Římě historická věda doposud vůbec nevěnovala. Chtěli jsme tak ukázat na význam této instituce nejen pro kněžskou formaci, ale také pro soužití různých národů pod jednou střechou i pro českou přítomnost a kulturu v zahraničí. Českou kolej, nejstarší dosud existující českou instituci v zahraničí, nedávno ocenil i český ministr zahraničí, který jí udělil prestižní vyznamenání,“ sdělil Žurnálu UP editor díla dr. Tomáš Parma z Katedry církevních dějin a křesťanského umění CMTF. Dodal, že Cyrilometodějská teologická fakulta UP se tohoto úkolu ujala mj. i proto, že podstatná část jejich vyučujících prošla intelektuální formací v Římě, velmi často právě v prostředí Papežské koleje Nepomucenum.

Knihou jedenácti autorů z ČR, Slovenska, Rakouska, Švýcarska a Itálie se snaží zmapovat mezinárodní a nadnárodní prostředí této koleje, její kulturní roli a v neposlední řadě i významnou úlohu při organizování českého exilu v době komunistického útlaku. Prezentována byla

za účasti děkanky CMTF UP dr. Ivany Gabriely Vlkové, místopředsedy AV ČR a ředitele Českého historického ústavu v Římě prof. Jaroslava Pánka a olomouckého arcibiskupa Mons. Jana Graubnera. Její jednotlivé části jsou k dispozici ve světových jazycích, resumé příspěvků jsou vydána česky. Dílo je možné si objednat prostřednictvím e-shopu Vydavatelství UP.

Milada Hronová, foto Marek Otava

Na FTK proběhlo závěrečné oponentní řízení projektů FRVŠ za rok 2011

■ V polovině února se na Fakultě tělesné kultury konalo závěrečné oponentní řízení sedmi projektů Fondu rozvoje vysokých škol (FRVŠ), řešených v roce 2011 ve dvou tematických okruzích – Inovace studijních předmětů (F) a Tvůrčí práce studentů směřující k inovaci vzdělávací činnosti (G).

Úvodního slova se ujal pověřený akademický pracovník pro FRVŠ na FTK Mgr. Jan Pavelka, který v krátkosti prezentoval obhajované projekty a hlavní řešitele, včetně přidělených finančních prostředků pro jejich realizaci. Představil členy hodnotící komise, která byla složena z akademických pracovníků FTK, PdF a zástupce FRVŠ – prof. Ivo Jirásek, Ph.D. (předseda komise), Mgr. František

Chmelík, Ph.D., doc. Josef Mitáš, Ph.D. (oba FTK UP), doc. Miroslav Kopecký, Ph.D. (PdF UP) a doc. Roman Kubínek, CSc. (PřF UP), delegát Výboru FRVŠ.

Při následných obhajobách zhodnotil každý prezentující dosažené cíle a záměry projektu, jeho přínos pro inovace a zlepšení výuky pro daný studijní předmět či obor na fakultě. Následovaly dotazy hodnotící komise a závěrečné zhodnocení.

Všechny projekty byly úspěšně obhájeny, a přispěly tak ke zkvalitnění výuky jednotlivých předmětů. Z prezentací jednotlivých projektů bylo zřejmé, že vynaložené finanční prostředky splnily svůj účel a přispěly k rozvoji vzdělávací činnosti na FTK.

Seznam obhajovaných projektů a hlavních řešitelů je k dispozici na <http://ftk.upol.cz>.

-jap-, foto archiv FTK

Ze zasedání Vědecké rady UP

■ Vědecká rada UP na svém jednání 5. března schválila návrh na jmenování doc. Jaroslava Kušníra, Ph.D., profesorem pro obor Dějiny anglické a americké literatury, návrh na jmenování doc. Vladimíra Havlíčka, Dr., profesorem pro obor Analytická chemie, a návrh na jmenování doc. Dr. Drs. Wilkena Willema Karla Huga Engelbrechta, cand. litt., profesorem pro obor Teorie literatury. Všechny schválené návrhy budou postoupeny MŠMT ČR k dalšímu řízení.

Vědecká rada UP rovněž schválila žádost Lékařské fakulty o akreditaci řízení ke jmenování profesorem a habilitačního řízení v oboru Psychiatrie. Žádost bude postoupena akreditační komisi MŠMT.

Schválen byl také návrh na udělení čestné vědecké hodnosti doctor honoris causa pro prof. Jamese F. Sallise, Ph.D., světově známé osobnosti v oblasti aktivního a zdravého životního stylu, preventivní medicíny a sportovních věd.

-red-

Významné ocenění pro odborného asistenta FZV Mgr. Jana Chrastinu

■ Jedno z prestižních ocenění XII. ročníku soutěže Sestra roku, kterou vyhlásila redakce odborného časopisu Sestra, obdržel Mgr. Jan Chrastina, odborný asistent a zástupce přednostky Ústavu společenských a humanitních věd FZV UP. Jeho působení v pozici výkonného redaktora časopisu PROFESY on-line, který je vydáván FZV za podpory Vydavatelství UP, mu přineslo vítězství v kategorii Sestra ve výzkumu a vzdělávání. Slavnostní akt za účasti ministra zdravotnictví doc. Leoše Hegera proběhl na konci února v pražském paláci Žofín.

„Velmi si vážíme toho, že kolega Mgr. Jan Chrastina reprezentuje Ústav společenských a humanitních věd FZV UP,“ ocenila úspěch svého zástupce přednostka dr. Šárka Ježorská.

Mgr. Jan Chrastina (na snímku vlevo), jehož do soutěže nominovala děkanka FZV doc. Jana Marečková, Ph.D., se ve své činnosti zaměřuje na využití kvalitativního výzkumu v ošetrovatelství, výzkumu životního stylu osob s chronickými onemocněními a aplikaci poznatků ze speciální pedagogiky do ošetrovatelské reality a edukaci specifických cílových skupin klientů. „Ocenění má pro mne velký osobní význam. Přestože finalisté bývají reprezentováni pouze třemi osobnostmi v daných sekcích, považují za správné podotknout, že jde o zásluhy všech, kteří v této náročné oblasti participují. Zároveň získání ocenění považují za doklad toho, že všechny profesní aktivity mají svůj smysl a byly získáním vítězství v kategorii tímto oceněny,“ doplnil Mgr. Chrastina.

Záštitu nad vyhlášením XII. ročníku soutěže Sestra roku převzala i letos Dagmar Havlová za Nadaci Dagmar a Václava Havlových VIZE 97 a primátor Prahy Bohuslav Svoboda. Odborným garantem bylo Ministerstvo zdravotnictví ČR.

Celý text najdete na www.zurnal.upol.cz; další informace viz <http://sestraroku.zdn.cz/sestra-roku-mav->, foto archiv soutěže

Pevnost poznání: finišují poslední přípravy před stavbou návštěvnického centra

■ Poslední kroky před zahájením přestavby dělostřeleckého skladu v srdci Olomouce na moderní interaktivní vědecké popularizační centrum připravuje v těchto dnech organizační tým projektu Pevnost poznání Přírodovědecké fakulty UP. Dotaci potvrdilo ministerstvo školství v závěru minulého roku projektu a nyní se začínají práce na projektu naplno rozjíždět. „Ukončili jsme výběrové řízení na dodavatele přestavby, ustavili jsme projektový tým a sehnali odborníky, kteří už během stavby sestrojí exponáty a modely. Začali jsme práce na menu výukových obrazovek, webu i korporátním designu,“ přiblížila některé činnosti manažerka projektu Blanka Krausová.

Po vzoru interaktivních muzeí v zahraničí tak začíná i v Olomouci vznikat návštěvnické centrum, které chce zábavnou a hravou formou prezentovat sféru vědy a výzkumu. Jednotlivé ex-

pozice Pevnosti poznání, na jejichž vzniku dnes pracuje zhruba padesát lidí z Přírodovědecké i dalších fakult univerzity, se budou vztahovat k fyzice, matematice, chemii, biologii a geografii s přesahem do společenských věd.

Vybudování Pevnosti poznání je završením jedné z etap snah PŘF o popularizaci vědy a vzdělávání hravou a zábavnou formou. Vedle interaktivních expozic z oblasti přírodních i humanitních věd se součástí tohoto centra stanou také laboratoře, ateliéry i studia, v nichž odborníci z univerzity a spolupracujících organizací návštěvníkům přiblíží nejrůznější experimenty a vědecké postupy. Pevnost se chce stát cílem pravidelných návštěv základních i středních škol, rodičů s dětmi i centrem zájmové činnosti pro široké okolí. Součástí expozic bude také muzejní část zaměřená na olomouckou vojenskou historii.

Vedení projektu hodlá přestavbu dokončit za dva roky a v létě 2014 spustit zkušební provoz. Dělostřelecký sklad, jedna z historických vojenských budov v Korunní pevnůstce, se změní na návštěvnické centrum za cca 150 milionů korun.

Projekt je financován z OP Výzkum a vývoj pro inovace, prioritní osy 3 Komercializace a popularizace VaV, oblasti podpory 3.2 Propagace a informovanost o výsledcích VaV.

Pavel Vysloužil, manažer publicity projektu
foto archiv PŘF UP

(K tématu také rozhovor na str. 7)

STRUČNĚ

■ Cyklus judaistických přednášek pro veřejnost v letním semestru pokračoval 29. února setkáním v knihovně Centra judaistických studií. Přednáška PhDr. Tomáše Hrbka (na snímku) z Židovské obce Olomouc byla věnována životním osudům Alice Flachové, sólistky olomouckého baletu. ■ Termín podání přihlášek ke studiu nových jednooborových oborů japonské filologie vypršel 16. řezna. ■ Na přednášku a besedu s historikem Dr. Richardem Biegelem na žhavé olomoucké téma výzkových stavb zvala 8. března Katedra dějin umění FF ve spolupráci s o. s. Za krásnou Olomouc.

-red-, foto -mo-

Oznámení + Pozvánky

Katedra romanistiky FF UP v úzké spolupráci s bilingvní česko-francouzskou sekcí Slovanského gymnázia Olomouc a za podpory Francouzské ambasády v ČR organizují a zvou na tradiční

Dny francouzské kultury

ve dnech 2.–26. dubna

Dny frankofonie budou zahájeny 2. dubna v 16 hod. v prostorách česko-francouzské sekce Slovanského gymnázia Olomouc v Pasteurově ul. 19 vernisáží výstavy Francie v Olomouci. Více informací na <http://francool.wordpress.com>.

Katedra fyzikální chemie a Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů PŘF zvou na přednášku doc. Jana Konvalinky, CSc. (Ústav organické chemie a biochemie AV)

Vznik a vývoj biomolekul z pohledu biochemika

Uskuteční se v rámci 7. ročníku cyklu přednášek „Současná chemie“
11. dubna od 15.00 hod.
v aule Přírodovědecké fakulty UP.

Workshop a přednáška Multikulturní aspekty lékařské etiky

V rámci projektu OP VK 0350 proběhne 27. března od 12.30 hod. ve velké seminární místnosti Ústavu sociálního lékařství a zdravotní politiky LF UP v budově Teoretických seminář pod názvem **Cross-culture medical ethics**. Téma svou přednáškou uvede Univ. Prof. Dr. Manfred Maier, přednosta Centra Public Health a Oddělení praktického lékařství Vídeňské lékařské univerzity. Přednáška proběhne v angličtině, diskuse bude podle potřeby překládána. Přednáška i seminář jsou určeny pro akademické pracovníky a pro studenty vyučované v angličtině i češtině. Zájemcům doporučujeme pro zajištění místa přihlásit se předem u paní Evy Kollárové na tel. 585 632 702.

Katedra muzikologie FF UP srdečně zve na přednášky dvou předních britských hudebních vědců na téma posledních operních děl skladatelů Antonína Dvořáka a Leoše Janáčka

■ prof. Jan Smaczny:

Antonín Dvořák and grand opera

■ prof. John Tyrrell:

Janáček's Opera From the House of the Dead and Problem of its Eton

10. dubna, 13.15–14.45 a 15.00–16.30 hod.

Umělecké centrum UP, 2. patro, učebna Roberta Smetany

Olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení ČR zve na přednášku doc. Dr. phil. PhDr. Karstena Rinase (FF UP)

Tři, nové české modifikační částice: schválně, normálně a jako

27. března ve 12.15 hod., FF UP, posluchárna 18 (Křížkovského 10, zadní trakt, 2. posch.)

Ústav speciálněpedagogických studií a studenti dramaterapie PdF pořádají dvoudenní představení

Dramaterapie – Divadlo Fórum

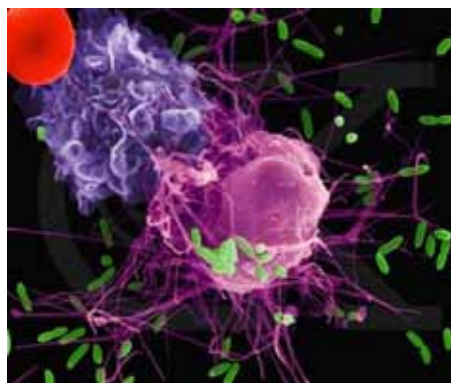
v rámci výcviku boalovských technik divadla utlačovaných, ve kterém vystoupí studenti čtvrtého ročníku oboru speciální pedagogika – dramaterapie
Umělecké centrum UP, divadelní sál,
26. a 27. března

Výzkumníci z LF UP získali finanční podporu pro 13 vědeckých projektů

Interní grantová agentura Ministerstva zdravotnictví (IGA MZ) ČR vyhlásila 12. března 2012 výsledky jedinstupňové veřejné soutěže (2012–2015) o účelovou podporu IGA MZ na řešení projektů zdravotnického výzkumu a vývoje („VES 2012“). Lékařská fakulta UP získala finanční prostředky pro třináct svých projektů v celkové výši 99,747 mil. Kč (na celé čtyřleté období).

Do soutěže bylo přijato celkem 686 žádostí o udělení účelové podpory. Celkově bylo v průběhu soutěže vyřazeno 106 žádostí, do konečné finanční alokace bylo zařazeno 580 žádostí. Alokační prostředky byla nejprve schválena Vědeckou radou, posléze Dozorčí radou a v konečné fázi byl návrh rozhodnutí o poskytnutí účelové podpory schválen ministrem zdravotnictví.

Finálně IGA MZ předložila seznam doporučených žádostí k financování, včetně alokace finančních prostředků ve výši 258,972 mil. Kč pro

rok 2012, která umožňuje financovat cca 30 % žádostí ze všech projektů doporučených k alokaci. Celkem bude v této soutěži financováno 173 žádostí (projektů).

Vedení LF UP gratuluje všem hlavním řešitelům přijatých projektů a jejich vědeckým týmům – **doc. Mariánu Hajdúchovi, prof. Zdeňku Kolářovi, prof. Bohuslavu Melicharovi, prof. Jiřímu Ehrmannovi, prof. Vítězslavu Kolkovi, prof. Petru Bachledovi, doc. Vladimíru Divokému, prof. Petru Kaňovskému, prof. Radovanu Pilkoví, prof. Martinu Petřkovi, MUDr. Vladislavu Raclavskému, prof. Ivo Stárkovi a prof. Karlu Indrákovi.** Poděkování patří také **Ing. Janě Valíkové** z EO DLF za pečlivou profesionální administraci projektů odeslaných do soutěže.

Doc. Tomáš Papajík, CSc., proděkan pro vědu a výzkum a vnitřní organizaci LF

Olomoučtí vědci...

VEGF produkovat a zároveň jej biologicky využít k lepšímu přežití, a to i za podmínek agresivní léčby zahrnující podání protilátky proti VEGF anebo záření. „Použili jsme chemickou látku, která blokuje enzymovou aktivitu receptoru pro VEGF a tím naruší signalizaci VEGF u nádorových kmenových buněk. Tuto strategii budeme nyní rozvíjet v preklinických studiích na myších s transplantovanými lidskými glioblastomy a potenciálně i v klinických studiích,“ popisuje další fázi výzkumu Bártek.

„Tento objev našich vědců je nejen ukázkou plodné mezinárodní spolupráce, ale může v budoucnu vést ke zlepšení vyhlídek pacientů trpících tímto zhubným onemocněním mozku. Použití malých chemických molekul jako inhi-

Vědci z PřF UP vyvinuli nové látky s protinádorovým účinkem. Jejich možná využitelnost byla potvrzena udělením národních patentů

Dalšího významného pokroku ve výzkumu nových účinných sloučenin s protinádorovým účinkem dosáhl tým z Katedry anorganické chemie a Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů PřF pod vedením prof. Zdeňka Trávníčka, Ph.D. Novost a možná aplikovatelnost dosažených výzkumných výsledků byla stvrzena udělením národních patentů. Jde zároveň o excelentní příklad propojení základního a aplikovaného výzkumu v návaznosti na dlouhodobě kvalitní výsledky v oblasti návrhu, přípravy, studií fyzikálních vlastností a širokého spektra biologických aktivit.

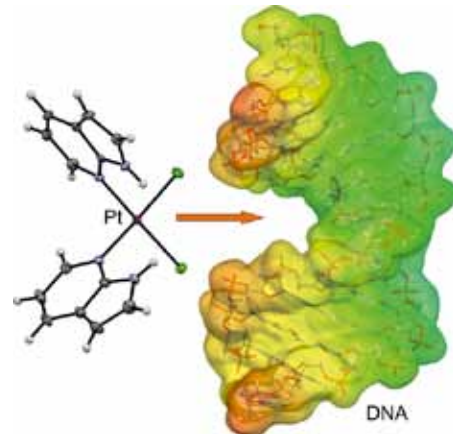
Nové, vysoce aktivní sloučeniny jsou založeny na bázi komplexů přechodných kovů. „V obecné rovině jde o sloučeninu, resp. molekulu, ve které jsou na atomu kovu, např. platiny, mědi, železa aj., vázány jiné atomy, ionty nebo organické molekuly, nebo jejich kombinace, označované jako ligandy,“ vysvětlil prof. Zdeňek Trávníček.

V patentových spisech jsou chráněny metody přípravy nových látek a jejich případné užití jako léčiv v terapii nádorových onemocnění. Díky svému širokospektrálnímu kancerostatickému účinku mají potenciál stát se v budoucnu alternativou k dnes běžně používaným cytostatickým léčivům na bázi platiny. „Je známo, že nejen současná klinická protinádorová chemoterapie je z velké části založena právě na využití komplexů přechodných kovů, hlavně platiny, kde mezi celosvětově nejpoužívanější patří sloučeniny označované jako cisplatina, karboplatina nebo oxaliplatina. Jedním ze stěžejních výzkumných směrů v oblasti bioanorganické chemie je pak příprava sloučenin založených na komplexech přechodných kovů, u kterých by byly pozitivní léčebné účinky oproti stávajícím léčivům zlepšeny a současně potlačeny jejich vedlejší účinky negativní,“ objasnil dále prof. Trávníček.

Výrazný protinádorový účinek patentovaných látek byl prokázán na sérii již osmi lidských nádorových linií. Prvotní výsledky ověřené na buněčných modelech jsou natolik slibné, že sloučeniny jsou v současnosti dále intenzivně studovány na zvířecích modelech a jsou zkoumány mechanizmy jejich účinku na molekulární úrovni.

K této části výsledků významně přispívá intenzivní spolupráce s týmem prof. Zdeňka Dvořáka, Ph.D., vedoucího Katedry buněčné biologie a genetiky PřF, která patří k významným pracovištím v oblasti molekulární biologie nádorového bujení a molekulární toxikologie.

Společně s publikačním výstupem v prestižních mezinárodních odborných časopisech představuje udělení národních patentů nejen zhodnocení, ale i ocenění výsledků výzkumné práce celého vědeckého týmu. Jeho excelenci a mezinárodní úroveň potvrzuje i fakt, že pracoviště získalo v průběhu posledních sedmi

měsíců již třetí národní patent, jehož držitelem je Univerzita Palackého.

„Dosažené výsledky v neposlední řadě dokazují také účelnost a smysluplnost věcné i finanční podpory plynoucí pro tento typ výzkumu na Přírodovědeckou fakultu UP,“ dodal prof. Zdeňek Trávníček.

Udělené národní patenty:

- Komplexy mědi s deriváty 2-fenyl-3-hydroxychinolin-4(1H)-onu, způsob jejich přípravy a použití těchto komplexů jako léčiv v protinádorové terapii (CZ 303009 B6)
- Cyklobutan-1,1-dikarboxylátokomplexy platiny s deriváty N6-benzyladeninu, způsoby jejich přípravy a použití těchto komplexů jako léčiv v protinádorové terapii (CZ 302618 B6)
- Oxalátokomplexy platiny s deriváty N6-benzyladeninu, způsob jejich přípravy a použití těchto komplexů jako léčiv v protinádorové terapii (CZ 302623 B6)

-zt-, -mav-

13. Vejdovského olomoucký vědecký den

V sobotu 31. března se ve velké posluchárně Právnické fakulty UP uskuteční 13. Vejdovského olomoucký vědecký den. Tradiční setkání českých oftalmologů pořádá Oční klinika FNOL a LF UP pod záštitou České oftalmologické společnosti a České vitreoretinální společnosti. Symposium je koncipováno monotematicky. Zabývá se problematikou onemocnění sklivce a sítnice. Na tři roky dopředu jsou vypsána nosná témata, kterým budou věnována vědecká setkání v jednotlivých letech.

Tento rok budeme diskutovat o zánětlivých onemocněních sítnice a cévnatky, retinopatii nedonošených dětí, problematice epiretinálních membrán a centrální serózní chorioretinopatii. Přední čeští oftalmologové přednesou celkem 31 odborných sdělení. Po každém tématickém bloku bude následovat panelová diskuze a interaktivní kvíz, do něhož bude zapojeno celé auditorium. Význam této odborné akce ocenila opakovaně v minulých letech předsedkyně České oftalmologické společnosti doc. Šárka Pitrová, CSc., FEBO, když Vejdovského olomoucký vědecký den označila za jeden z odborných vrcholů roku.

MUDr. Petr Mlčák, Oční klinika FNOL a LF UP

Dokončení ze str. 1

bitorů receptoru pro VEGF se v klinické praxi rutinně používá v léčbě například karcinomů ledvin, proto je klinický potenciál této studie u glioblastomu velký. Problémem zůstává průnik nízkomolekulárních léčiv do mozku přes biologickou bariéru, nicméně i na této problematice na našem ústavu intenzivně pracujeme.“ dodává docent Marián Hajdúch, ředitel ÚMTM.

Projekt BIOMEDREG, v rámci kterého vznikl Ústav molekulární a translační medicíny LF UP Olomouc, je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje a státním rozpočtem ČR prostřednictvím Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.

Více informací najdete na www.umtm.cz

TZ Biomedreg – ÚMTM LF

Aktuální otázky médií, kultury a komunikace na Katedře žurnalistiky

Přednášky nejvýznamnějších osobností různých oborů (lingvistika, sémiotika, filmová věda, literární věda, mediální studia, filosofie, kunsthistorie...), jejichž zájmy se dotýkají magisterských studijních programů realizovaných na Katedře žurnalistiky FF UP, nabízí interdisciplinární cyklus Aktuální otázky médií kultury a komunikace. Ten bude probíhat po celý letní semestr a doplní témata probíraná v běžných kursech v rámci oborů kulturní, mediální a komunikační studia o aktuální pohledy z pomezí výše uvedených disciplín.

Souboj mediálních paradigmat

Prvním hostem cyklu byl 29. února obecný lingvista a sémiotik PhDr. Ota-
kar Šoltys, CSc. (na horním snímku),
z Katedry mediálních studií Institutu
komunikačních studií a žurnalistiky
FSV UK v Praze, který do Olomouce
přijel s přednáškou na téma Dialektika
vztahu sovětského a libertariánského
mediálního paradigmatu a interpre-
tace mediálních obsahů, v níž na pů-
dorysu čtyř teorií tisku autorů Sieberta,
Petersona a Schramma (1956) a příkla-
du textu Václava Havla Moc bezmoc-
ných demonstroval dialektický vztah
mezi obsahy mediívanými oficiálními
médií (sovětské paradigma) a tzv.
„štvavými vysílačkami“ (libertariánské
paradigma). Po nezbytném prezentov-
ání základních pojmů a teoretických
konceptů Šoltys popisoval, jak proti-
kladné postavení obou paradigmat
specifickým způsobem ovlivňovalo interpretaci
každého sdělení, které se v tomto prostředí (tedy
v Československu v letech 1948–1989) objevilo.
Věnoval se především operacím provázejícím ko-
munikáty, které do mediálního prostoru střetáva-
jících se paradigmat vstoupily, a sofistikovaným
způsobem vytvářely negentropii informací ve
veřejném prostoru. V současnosti podle Šoltysa
již „entropie opět zvítězila, a tak se můžeme bez
překážek a úsilí 'ubavit k smrti'...“

her po narativní stránce (pozornost při
produkcí počítačových her je věnována
především stránce vizuální/grafické
a programátorské/ technické, zatímco
výstavba příběhu je druhořadá). Po
přiblížení specifik vyprávění v době
multimédií pak Bina s využitím kon-
ceptu flow autora Csikszentmihályiho
upozornil na různé způsoby zapojení
recipienta do konzumace příběhu (v li-
teratuře i počítačových hrách) a s tím
související teoretické i vzdělávací pro-
blémy, mj. i vnímání času.

Mediální studia, kultura a komunikace v kontextu

Ačkoli jsou některé přednášky ješ-
tě v jednání, již nyní je program do
konce semestru nabitý a pestrý (prů-
běžně aktualizovaný rozpis i s anota-
cemi jednotlivých přednášek je do-
stupný na <http://bit.ly/zusMrs>). Celý
cyklus přednášek je realizován v rámci řešení
projektu ESF Inovace oborů Kulturní studia
a Mediální studia.

Přednášky se konají **každou středu od 15.00
do 16.30** v uč. 3 na Katedře žurnalistiky FF UP
(Křížkovského 14) a zájemci ze strany akademické
obce i široké veřejnosti jsou na ně srdečně
zváni.

-kz-, -rh-

Aktuální program:

- 28. 3. doc. Jiří Nekvapil, CSc. (FF UK v Praze):
Mediální dialogické sítě
- 11. 4. prof. Peter Michalovič, CSc. (FF UK v Bra-
tislavě): *Fotografie, tisk a umění*
- 18. 4. prof. Petr Mareš, CSc. (FF UK v Praze):
*Jazyk ve filmu. Co udělal s jazykem přechod od
němé ke zvukové kinematografii*
- 25. 4. prof. Miroslav Marcelli, PhD. (FF UK
v Bratislavě): *Rythmus jako sociální, urbánní
a kulturní fenomén*
- 2. 5. prof. Petr A. Bílek, CSc. (FF UK v Praze):
*Star Wars na dobrově polí kulturní produkce:
Kontury kontextu pro filmový text*
- 9. 5. doc. Petr Szczepanik, Ph.D. (FF MU
v Brně): *Kultura za kamerou: Production studies
jako nová subdisciplína mediálních a filmových
studií na příkladech z dějin českého filmu*

Chudé narativy a „dilatace času“ PC her

Vztah Teorie vyprávění a počítačových her
podrobil 7. března bližšímu zkoumání literár-
ní vědec doc. Daniel Bina, Ph.D. (na spodním
snímku), z Katedry českého jazyka a literatury PF
JČU v Českých Budějovicích. Výhodiskem jeho
přednášky byla především dramatická proměna
společnosti, která podle Biny není dostatečně
reflektována literární výchovou – ta zůstává
v podobě socializační strategie poplatné době
svého vzniku, tedy 19. století. Následující stručný
přehled vybraných literárněvědných konceptů
měl především demonstrovat zajímavost počí-
tačových her (jakéhosi specifického „gesamt-
kunstwerk“ dneška) coby předmětu zkoumání
literární vědy, ale i nedostatečnost počítačových

Ve zdravé Olomouci zdravý zub

Celorepubliková akce zaměřená na ústní hygienu se pod tímto názvem bude letos konat
v Olomouci již podruhé. V úterý 24. dubna 2012 od 9:00 do 18:00 na Horním náměstí v Olo-
mouci potkáte studenty Lékařské fakulty Univerzity Palackého v bílých pláštích. Souběžně tato
akce odstartuje v dalších univerzitních městech České republiky – Praze, Brně, Hradci Králové
a Plzni. V Olomouci akci pořádá v odloženém termínu v rámci Akademických dnů UP Sdružení
studentů stomatologie ČR ve spolupráci s Klinikou zubního lékařství LF UP pod záštitou rektora
UP, děkana Lékařské fakulty UP a ředitele Fakultní nemocnice Olomouc.

Cílem projektu je naučit obyvatele a návštěvníky Olomouce správnou techniku čištění zubů
a vyvrátit zažité mýty a polopravdy. Několik desítek studentů zubního lékařství bude kole-
mjdoucí v ulicích informovat o důležitosti a správném provádění ústní hygieny, včetně praktického
nácviku, který bude probíhat ve stanu připraveném před radnicí na Horním náměstí.

Názorné ukázky správných technik dentální hygieny budou studenti předvádět na velkých
plastových modelech a modelech tzv. veselých zvířátek. Zástupce olomouckého Sdružení
studentů stomatologie (SSS ČR) – studentka 3. ročníku LF UP Jana Nakládalová všem zá-
jemcům nabízí: „Pokud si necháte v našem stanu nabarvit zuby indikátorem zubního plaku
a následně za naší pomoci správně vyčistit zuby, darujeme vám vhodný kartáček na zuby.
Proto neváhejte a přijďte za námi. Rádi se vám budeme věnovat a naší odměnou nám budou
vaše zářící úsměvy.“

Projekty IGA na Ústavu pedagogiky a sociálních studií

Nejen na Ústavu pedagogiky a sociálních stu-
dií PDF se v současné době ke svému dokončení
blíží projekty podpořené finančními prostředky
Studentské grantové soutěže (IGA). Dva z cel-
kem sedmi projektů řešených na uvedeném
pracovišti se orientují na problematiku hodnot
a etiky, každý z nich však toto téma uchopuje
vzhledem k jiné cílové skupině.

Projekt Výzkum hodnotové orientace
žáků 2. stupně základní školy (číslo projektu
Pdf_2011_014, hlavní řešitelka Mgr. Pavla Vy-
hnálková, Ph.D.) je zaměřen na to, jaké životní
hodnoty vyznávají žáci 7. a 8. ročníku základní
školy. Záměrem realizovaného výzkumného
šetření bylo nejen charakterizovat přání, aspi-
rance a vzory současných dospívajících, ale také
objasnit vliv vybraných faktorů v této oblasti.
Na výzkumném šetření participovaly partner-
ské zahraniční univerzity v Opole, Žilině a Pre-
šově a do sběru a vyhodnocování dat se aktivně
zapojili také členové studentského vědeckého
kroužku Ústavu pedagogiky a sociálních studií
PDF. Výstupem projektu je mimo jiné meziná-
rodní studentská konference konaná v říjnu
2011 a vydání sborníku mezinárodní student-
ské spolupráce.

Projekt Deskripce a analýza vybraných etic-
kých profesních kodexů jako podnět pro výu-
ku předmětů Úvod do profesní etiky a Profesní
etika (číslo projektu Pdf_2011_028, hlavní ře-
šitelka PhDr. Zuzana Tichá, Ph.D.) se zaměřuje
na aplikaci etiky v profesích, do nichž směřují
absolventi oborů garantovaných na Ústavu pe-
dagogiky a sociálních studií. Předmět Úvod do
profesní etiky je zařazen v bakalářském studiu,
předmět Profesní etika v navazujícím magister-
ském studiu, přičemž v obou případech se jed-
ná o předměty povinné. Na základě deskripce
a analýzy vybraných etických profesních kode-
xů byl vytvořen studijní materiál, jenž byl do-
plněn o teoretické ukotvení a v současné době
je připraven k vydání jako odborná publikace
pod názvem Vybrané kapitoly z profesní etiky.

-zt-, pv-

Evropský řídičský průkaz na počítač představuje konkurenční výhodu na trhu práce

Umíte pracovat s počítačem? Udělejte si Eu-
ropean Computer Driving Licence – „evropský
řídičák na počítač“. Tento oficiální doklad o vaší
aktivní znalosti informačních technologií pro
vás bude znamenat konkurenční výhodu při
hledání zaměstnání a zvýšení kvalifikace. Plat-
nost certifikátu je mezinárodní, umožňuje tedy
širší možnosti uplatnění na trhu pracovních sil
i mimo území České republiky.

Testy ECDL pořádá Centrum dalšího vzdě-
lávání PF UP v termínu **5. dubna od 9.30 do
15.00 hod. v učebně č. 8. Právnické fakulty**
(budova B).

Bližší informace na <http://cdv.upol.cz>.

Přechodná změna provozní doby v útvaru stravování

V pátek 6. dubna před velikonočními svátky
bude provozní doba v útvaru stravování upra-
vena následovně:

- Menza 17. listopadu a Neředín – výdej obědů,
minutkových a hotových jídel do 14:30 hodin;
- výdejna Šmeralova, RUP a PřF Holice – výdej
obědů a minutkových jídel do 13:30 hodin.

Vedení menzy přeje všem strážníkům příjem-
né prožití svátků velikonočních.

-pod-

Vysokoškolské katolické hnutí zve na Pašijové hry

Necelý týden před Velikonocemi se v Olomouci uskuteční benefiční divadelní představení Pašijové hry. V úterý 3. dubna v 18.00 hodin se na pódiu kina Metropol vystřídá na 50 herců, aby ztvárnili biblický příběh Ježíše Krista. Většinu rolí obsadí studenti z Vysokoškolského katolického hnutí Olomouc, objeví se však také herci různého věku, od kojenců až po důchodce, z farnosti Hejčín. Jednotlivé scény budou prokládány tematickými písněmi. O hudební doprovod se postará přibližně dvacetičlenné hudební uskupení.

Pašije jsou příběhem o utrpení a smrti Ježíše Krista. V předvelikonočním období se na různých místech čtou, zpívají či hrají. Ztvárnění, které zvolili studenti, je rozšířené, zahrnuje celý Ježíšův život.

Pašijové hry pořádá Vysokoškolské katolické hnutí Olomouc a Akademická farnost Olomouc. Partnery akce jsou Kino Metropol, Statutární město Olomouc, Univerzita Palackého a Olomoucký kraj. Představení podpořili Ing. Pavel Horák, náměstek hejtmána Olomouckého kraje, RNDr. Ladislav Šnevaš, náměstek primátora města Olomouce, Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký, prof. Miroslav Mašláň, CSc., rektor UP, a RNDr. Gabriela Ivana Vlková, Th. D., děkanka CMTF UP.

(Další informace na www.zurnal.upol.cz) -lp-

Katedra sportu FTK UP a SK UP Olomouc – oddíl sportovní gymnastiky pořádají

veřejný závod a přebor UP ve šplhu na laně

3. dubna, tělocvična T1, Hynaisova 9
start ženy (4 m s přírazem): 18.15 hodin
start muži (4 m bez přírazu): 19.00 hodin
start open (8 m bez přírazu): 19.45 hodin
prezentace vždy 15 minut před startem

Soutěží se o nejlepší kolej roku 2012

Je tvoje VŠ kolej ta nejlepší? Oceňuješ skvělou společnost nebo pro tebe hraje prim luxusní vybavení kolejních pokojů? Kritéria jsou postavená na čistě subjektivním dojmů. Rozhodni se a dej svůj hlas! Až do 22. dubna můžeš hlasovat na www.KolejRoku.cz a vybojovat tak titul Nejlepší kolej 2012 i exkluzivní svačinku. Začal totiž druhý ročník soutěže, jež vyvolává emoce i touhu bojovat za svou kolej. Letos přináší více kategorií a také hlavní cenu obsahující 10 tisíc piv Gambrius 11° Excelent a 10 tisíc slaných kreků TUC!

Informace o soutěžních kategoriích, přihlášení a hlasování na www.KolejRoku.cz

ZURNAL
UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI
ČTĚTE • PIŠTE • KOMUNIKUJTE

Vyšlo první číslo časopisu Pačes

Je platformou pro studentskou časopiseckou redakční práci a vznikl v rámci programu Bohemistika 3000. Řeč je o společenském měsíčníku Pačes. První číslo tohoto populárně akademického časopisu editorského studia vyšlo 12. března a v současné době jej studenti mohou získat jak na Katedře bohemistiky FF UP, ve Zbrojnici, v menze, na vybraných kolejích, tak i olomouckých knihovnách, kavárnách či klubech.

Cesta do študáckovy duše, kapsy a žaludku, O naší alma mater či Jsou to taky lidi jsou příklady rubrik, jimiž studenti zvou k čtení nového média. „Snažili jsme se volit i témata, která by zaujala širší čtenářskou skupinu, proto časopis obsahuje např. tipy na zajímavé sporty, koncerty, filmy, výstavy, četbu, recenze knih, kalendář akcí konaných v Olomouci, hodnocení vybraných restaurací – S chutí po Olomoucku, rozhovor se zajímavou osobností – Pocek měsíce – či oddíly Psáno rtěnkou či oddíly Bazar nebo Máme na charitu?“, sdělila za redakci časopisu Zuzana Indrová, studentka čtvrtého ročníku České filologie – editorského modulu FF UP.

Časopis spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR bude vycházet šestkrát za rok. Role šéfredaktora se ujal vedoucí pardubické a královéhradecké redakce MF Dnes Martin Biben, grafiku zajišťuje ve spolupráci se studenty Michal Dvořák. V letním semestru 2012 tvoří redakci studenti čtvrtého ročníku České filologie – editorského modulu: 17 dam a jeden muž. Od září by měla být připravena také webová verze časopisu, nejen v níž by mj. mohli najít práci i studenti jiných oborů formou výběrového semináře (B/C).

Facebookové stránky slouží ke komunikaci se čtenáři a informují o tom, co se v Pačesu děje. Info o projektu: <http://cis.webnode.cz/>, info o časopisu: <http://cis.webnode.cz/paces-popularne-akademicky-casopis-editorskeho-studia/>. Připomínky, nápady a komentáře můžete psát na e-mail: casopis.paces@gmail.cz. S využitím informací Zuzany Indrové Milada Hronová

Novinka: Průkaz ISIC už v platí i v systému MHD Olomouc

Výsledek jednání mezi Univerzitou Palackého a Dopravním podnikem města Olomouc znamená pro studenty UP v prezenčním studiu příjemnou novinku: od 1. března považuje DPMO jejich platný průkaz ISIC za dostačující doklad pro nákup zlevněných časových jízdenek. Student, jehož průkaz ISIC bude prodloužen validační známkou (a tedy platný v národní databázi ISIC průkazů), již nebude potřebovat pro vyřizování slev písemné potvrzení o studiu na UP, fotografie atp. Průkaz mu bude zároveň nahrazovat průkazku jinak vystavovanou DPMO a svázanou s časovým kupónem. ISIC průkaz studenta tak plně nahrazuje doklad potřebný

ke zlevněnému časovému kupónu, neboť číslo ISIC průkazu bude uvedeno i na časovém kupónu kvůli nepřenosnosti.

Studenti prezenčního studia, kteří nemají prodlouženou mezinárodní platnost validační známkou, si slevové kupóny vyřizují v DPMO standardním způsobem, tedy s potřebnými doklady o studiu na UPOL.

Univerzita Palackého se tak zařadila mezi jednu z prvních škol v ČR, které se podařilo zavést přímou akceptaci průkazu studenta do místního integrovaného systému dopravy.

Další informace na DPMO viz www.dpomo.cz -rm-

Zajímáte se o to, co Vás čeká?

Za velké účasti proběhla 27. února na LF UP přednáška viceprezidenta České lékařské komory MUDr. Zdeňka Mrozka, Ph.D., který studenty informoval o činnosti ČLK, o tom, jakým způsobem tato společnost podporuje a chrání české lékaře a jakou funkci hraje v českém zdravotnictví. Věnoval se také aktuální situaci v postgraduálním vzdělávání lékařů, legislativním změnám, reformám českého zdravotnictví i perspektivám českého lékaře. Přednáška s názvem „Zajímáte se o to, co Vás čeká?“ se setkala s velkým úspěchem. Tímto velmi děkujeme váženému panu MUDr. Zdeňku Mrozkovi, Ph.D., za informace i volný čas, který nám věnoval.

Za Spolek mediků předsedkyně Veronika Jančíková
foto Marek Otava

Do uzávěrky

18. ročníku veřejné Literární soutěže pro studenty UP zbývá pouze týden!

Již pouze do 31. března můžete zasílat soutěžní práce v oborech poezie, próza a drama do veřejné literární soutěže pro studenty UP, kterou vyhlásil rektor UP ve snaze povzbudit literární tvorbu studentů a umožnit tvůrcům dialog s posuzovatelem jejich práce. Za nejlepší práce budou uděleny ceny, a to 1. cena 2 000 Kč, 2. cena 1 500 Kč, 3. cena 1 000 Kč. Výsledky budou vyhlášeny v květnu 2012 a zveřejněny v Žurnále UP.

Soutěžní příspěvky ve třech kopiích zašlejte na adresu

Sekretariát rektora Univerzity Palackého, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc.

Podrobné informace o podmínkách soutěže naleznete na www.zurnal.upol.cz

Když si člověk jde za svým cílem, lze jej naplnit," vzkazuje Mgr. Markéta Záleská studentům UP

Procházím historickou částí Olomouce a přemýšlím o tématech, která bych neměla opomenout v rozhovoru s absolventkou Univerzity Palackého Mgr. Markétou Záleskou. Je nad míru jasné, že si totiž budu muset vybírat, neboť Markéta Záleská je velmi činorodá žena a obsáhnout její aktivity v krátkém rozhovoru nebude možné. Předsedkyně občanského sdružení Muzeum Olomoucké pevnosti, která se mj. věnuje překladům, je také hlavní iniciátorkou olomouckých farmářských trhů. Markéta Záleská se pro rok 2010 stala také ženou olomouckého regionu v anketě Olomouckého deníku. Je absolventkou Filozofické fakulty z roku 1990, oboru čeština – francouzština FF UP, a jak mi sama ve své kanceláři v Michalské ulici záhy sděluje, právě atmosféra revolučního období přispěla k tomu, že na UP nedokončila další studovaný obor, španělštinu. „Jednoduše řečeno, tehdy byly na práci důležitější věci...“ říká už v průběhu naší rozmluvy pro Žurnál UP:

Jak dnes vzpomínáte na dobu studií?

Katedru romanistiky FF UP mám v paměti s přízviskem rodinná. Tehdy nás na romanistice totiž bylo všehovšudy osmnáct a většina z vyučujících k nám přistupovala nadmíru přívětivě. Pro mne to bylo velmi zajímavé období. Na rozdíl od ostatních studentů jsem byla samouk. Francouzštinu jsem na střední škole nestudovala. První, koho jsem slyšela mluvit francouzsky naživo, byl přednášející u přijímacích zkoušek. O to víc mě to motivovalo k tomu, abych všechny nedostatky dohnala, abych se neustále zlepšovala. Fascinovaly mne znalosti např. prof. Jiřího Látlata či doc. Vladimíra Hořejšího. A tak přesto, že jsem měla původně jiné plány – chtěla jsem hrát divadlo – studium francouzštiny mne velmi bavilo a nasměrovalo mne k frankofilství jako takovému. Vše, co se Francie týká, jednoduše miluji. Jen abych nezapomněla: jestliže jsem zmínila dvě jména, neměla bych opomenout třetí – často vzpomínám také na vynikající Annu Mohaplovou, která nás učila španělštinu.

Na své alma mater jste po absolutoriu pak ještě chvíli zůstala...

Ano. Na katedrách FF UP byla v porevolučním období vytvářena asistentská místa, a tak nejen já, ale i další dvě kolegyně, jsme zde další rok zůstaly v asistentských pozicích. Učila jsem mj. pedagogické pracovníky různých fakult UP italštinu. Už v průběhu roku jsem se ale začala věnovat i dalším aktivitám. Učila jsem italštinu i francouzštinu v soukromé škole Lingua Centrum a začala jsem se věnovat také průvodcovské činnosti. Tato práce mne pak provázela až do roku 2003. V té době jsem pracovala i v novinách, později jsem v bývalém Studentcentru v Křížkovského ulici provozovala dokonce i kavárnu, kde jsem pořádala různé kulturní akce. Za tehdejších podmínek byla má vize bohužel nereálná. Zkušenost to však byla velmi cenná.

Celkem dlouhou dobu jste pak pracovala v poslanecké kanceláři dr. Ivana Langera. Jak na toto období vzpomínáte?

Svým způsobem to byla činnost jakéhosi ombudsmana. Práce v poslanecké kanceláři totiž není o politice, jak si mnozí myslí. Čtrnáct let jsem se věnovala lidem, kteří za mnou dnes a denně, od rána do večera chodili s nějakým problémem k řešení. Shrnula bych to asi takto: člověk byl psychologem, právníkem i knězem. V místnosti, v níž právě rozmlouváme, tak s konkrétními problémy seděla i řada lidí z Univerzity Palackého.

Jste mj. předsedkyně občanského sdružení Muzeum Olomoucké pevnosti. Vznikající Pevnost poznání UP je součástí tohoto areálu. Jak jste se k této práci dostala?

V letech 2002–2006 jsem byla předsedkyní kulturní komise Rady města Olomouce. Díky této práci a zájmu o historii jsem věděla o opomíjených olomouckých fortech a vojenských památkách. Sešlo se několik lidí, které spojoval zájem oživit vojenskou historii města. Začala jsem tedy cíleně navštěvovat olomoucké památkáře, historiky i akademiky z Univerzity Palackého a projekt jsme postupně rozjeli.

Občanské sdružení Muzeum Olomoucké pevnosti vzniklo v roce 2007. Rekonstrukce v areálu Ko-

runní pevnůstky s cílem vybudovat zde oddechové centrum pro širokou veřejnost začala v roce 2008. Ráda bych zdůraznila, že areál Korunní pevnůstky je unikátní v tom, že se jedná o poslední ucelený zbytek barokní bastionové pevnosti z doby Marie Terezie. Sestává ze čtyř objektů. Zpočátku jsme začali opravovat hradby, pak barokní prachárnu, kde chystáme muzeum opevnění. Člověk se zde bude moci seznámit s vojenskou historií Olomouce. Dalšími objekty v areálu jsou strážnice a dva dělostřelecké sklady. Ten velký by se měl brzy rekonstruovat v Pevnost poznání. Celý areál jsme vyčistili a podle historických plánů jsme vymodelovali v původních místech valy s nájezdy pro děla. Jen pro ilustraci: pouhé inženýrské sítě stály 20 mil. korun. Díky dotacím a sponzorským darům bylo do současné doby do Korunní pevnůstky investováno téměř 45 mil. korun.

Jen tak mimochodem, čím je to majetek?

Areál je majetkem občanského sdružení Muzeum Olomoucké pevnosti, objekt dělostřeleckého skladu, který se má měnit v Pevnost poznání, jsme prodali Univerzitě Palackého za symbolickou jednu korunu. V našem občanském sdružení pracují lidé spojení s Univerzitou Palackého. V této souvislosti bych ráda vyzdvihla např. práci PhDr. Michaela Viktoriika z Katedry historie FF UP, který o pevnosti připravil výjimečnou publikaci. Nemůžu nezapomenout také výjimečnou spolupráci s PhDr. Tomášem Hrbkem, dřívějším kancléřem UP. Na projektu Pevnost poznání má velkou zásluhu Mgr. Blanka Krausová z Přírodovědecké fakulty UP.

Vybudovat Pevnost poznání byl od prvopočátku záměr v projektu Korunní pevnůstka?

Ano. V základních idejích projektu revitalizace Korunní pevnůstky jsme měli uvedeno, že součástí nového areálu bude i vědecké centrum. Byli jsme si vědomi, že nemůžeme vybudovat konzervativní muzeum, které lidi nepotáhne, ale že musíme vybudovat něco interaktivního, zajímavého, jednoduše něco, co v regionu není. S iniciativou Pevnost poznání pak přišla Přírodovědecká fakulta sama a my jsme za tuto aktivitu velmi rádi.

Na Univerzitě Palackého jste studovala francouzštinu a po celá léta se věnujete také překladům...

Překlady jsou mým potěšením. Začínala jsem s překlady z francouzštiny, pracovala jsem na odborných publikacích o Muhammadovi, Jamesi Joyceovi atd. Poté jsem začala překládat z angličtiny s manželem, který se překladům věnuje na plný úvazek.

Co by neměl překladatel postrádat? Máte nějakou radu pro studenty?

Myslím si, že člověk, který si stanoví svůj cíl a pevně za ním jde, dosáhne na něj. Překladatel by určitě měl mít všeobecný rozhled. Měl by mít hodně

Co si myslí o Markétě Záleské?

PhDr. Tomáš Hrbek, dřívější kancléř UP současný člen představenstva olomoucké židovské obce a redaktor časopisu Chachejnu: Markéta Záleská je cílevědomá, pracovitá a vytrvalá. Umí vyjednat dobré podmínky pro záměr, za kterým stojí. Dovede vést jednání, na které je vždy dobře připravena, k rychlé dohodě zúčastněných. Tak jsem ji poznal v čele kulturní komisi při Radě města Olomouce i v pozici ředitelky o. s. Muzeum olomoucké pevnosti.

Se synem Samuelem v Provence

Mgr. Markéta Záleská, absolventka FF UP, obor čeština – francouzština. Je předsedkyní správní rady občanského sdružení Muzeum Olomoucké pevnosti, která se snaží o revitalizaci Korunní pevnůstky. Žena olomouckého regionu pro rok 2010 Markéta Záleská je mj. hlavní iniciátorkou farmářských trhů v Olomouci. V letech 2002–2006 byla předsedkyní kulturní komise Rady města Olomouce, svůj podíl práce má také na vzniku informačního centra v Olomouci. Dlouhá léta pracovala v poslanecké kanceláři MUDr. Mgr. Ivana Langera. V současné době učí externě na Vysoké škole logistiky v Přerově a mj. se věnuje překládání. Pro český trh společně s manželem připravili již několik desítek knih, filmů i seriálů, pro dabing například filmy Gladiátor, Alexandr Veliký, Million Dollar Baby, Říkejte mi Kubrick, Sherlock Holmes, Nebožtíci přejí lásce, Rodina Sopranů a další. V roce 2005 byli nominováni na cenu Magnesia Litera. Jejich nedávný překlad – kniha Michaela Chabona Židovský policejní klub – byl vyhlášen sci-fi knihou roku.

načteno a měl by mít jazykový cit. Myslím si, že by měl mít i jakousi míru empatie v normálním životě, protože to se do překládání velmi promítá. Stručně řečeno: překladatel se musí umět dostat autorovi „pod kůži“. Překladatel se musí umět vnořit do obsahu knihy a v podstatě jej prožít na vlastní kůži, a to bez schopnosti empatie nejde. Také si myslím, že překladatel by měl mít v sobě touhu stále se sebevzdělávat, dozvídat se nové věci. S každou knihou se totiž dostane do jiného prostředí. Já tuto skutečnost vnímám jako nesmírně obohacující.

Ptala se Milada Hronová
foto archiv Mgr. Markéty Záleské

Dopis premiérovi

Vážený pan
RNDr. Petr Nečas
předseda vlády České republiky

Vážený pane premiére,
vyjadřujeme zásadní obavy nad dalším směřováním českého vysokého školství. Navzdory dlouhodobému upozorňování není Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) schopno garantovat elementární organizační, finanční a společenskou stabilitu veřejných vysokých škol (VVŠ). Z dlouhé řady ohrožujících faktorů vybíráme některé z nejzávažnějších:

1. Pan ministr Josef Dobeš není schopen připravit kvalitní předlohu nového vysokoškolského zákona, ani zákona o finanční pomoci studentům a nezvládá komunikaci s reprezentací VVŠ na všech úrovních
2. Aktuální financování VVŠ a výhled na příští léta decimuje terciární vzdělávání a je v přímém rozporu s deklarovanými plány Vaší vlády o vzdělatelnosti společnosti a o České republice jako konkurenceschopném státu.
3. Čerpání financí z prostředků EU je pro nečinnost MŠMT dlouhodobě ohroženo. Pan ministr Josef Dobeš namísto nápravy činí další kroky, které přibližují naprosté zastavení evropských dotací do sektoru školství.
4. Postup pana ministra v akreditačním procesu je ukázkou neznalosti pravidel a přímou ukázkou politické arogance a zcela potvrzuje obavy, že návrhy nových norem směřují k politické reglamentaci a pokusům o ekonomické zneužití VVŠ.
5. Pan ministr Josef Dobeš se dlouhodobě vyhýbá přímé diskusi s reprezentací VVŠ.

Vážený pane premiére, apelujeme na Vás, abyste dodržel slib České konferenci rektorů, že budete přímo moderovat diskusi o vysokých školách a že zajistíte další směřování resortu školství směrem k prosperitě.

Děkani filozofických fakult 16. března 2012

Doc. Jiří Lach, Ph.D., FF UPOL, PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., FF UK, prof. Josef Krob, CSc., FF MU, doc. Aleš Havlíček, Ph.D., FF UJEP, prof. Petr Vorel, CSc., FF UPa, prof. Zdeněk Stuchlík, CSc., PPF SU, prof. Vladimír Papoušek, CSc., FF JČU, Mgr. Petr Grulich, Ph.D., FF UHK, doc. Pavel Vařeka, Ph.D., FF ZČU, doc. Aleš Záríček, Ph.D., FF OSU.

Zdroj: <http://adff.webnode.cz/news/dopis-premierovi>.

Psali jsme před deseti lety

Březen 2002

Vybíráme z Žurnálu č. 24/ročník 11

■ Na svém zasedání 27. 3. schválil Akademický senát UP předložený **návrh poplatků** spojených se studiem. Poplatek za přijímací řízení bude pro letošní rok činit 550 Kč; poplatky za překročení standardní doby studia se budou podle koeficientu náročnosti pohybovat od 2800 Kč do 8000 Kč za rok.

■ Transplantační centrum olomoucké Hemato-onkologické kliniky získalo v roce 2001 **akreditaci EBMT** k provádění autologních transplantací a tohoto roku evropskou akreditaci k provádění alogenních příbuzenských i nepříbuzenských transplantací.

■ Filmová společnost Czech Anglo Productions, s. r. o., Praha, zahájila v těchto dnech přípravné natáčecí práce filmu „**Zhivago**“, mj. také v okolí Filozofické fakulty UP a Rektorátu UP.

■ Summa summarum, jestliže chce ČR vstoupit s dobrým akademickým systémem do EU, **bude stát muset daleko více vysoké školství platit**. A tak hovoříme o dvoj- až trojnásobku finančního objemu než doposud. Vybírala -mav-

Diskuse • Názory • Ohlasy

Plzeňská práva i ministrovo rozhodnutí škodí vysokým školám

Akademická obec plzeňské právnické fakulty dopustila zvrácené poměry – adekvátním řešením by bývalo takovou fakultu zrušit. Rozhodnutí ministra školství postavit se proti stanovisku Akreditační komise a prodloužit platnost akreditace o další čtyři roky považují za velmi škodlivý zásah do českého vysokého školství.

Vysoké školy mají svou samosprávu, jejich akademické senáty rozhodují, kdo bude rektorem či děkanem. Je to velká výsada, kterou ale musí provázet odpovědnost. Jsem velmi rád, že tuto výsadu volby mám, ale musím být zřejmé, že když zvolím špatně, ponesu důsledky. Pokud se mohu spolehnout, že v případě špatné volby přijde „hodný pan ministr“ zachraňovat situaci, je to špatně. „Hodný pan ministr“ se pak bude cítit povolán zasahovat kdykoliv uzná, že si ty nebohé vysoké školy zase s něčím neporadí. A to je skutečně zle.

Akreditační komise své stanovisko opírala o nedostatečně vědecké aktivity jejího učitelského sboru, poukazyvala na nepravdivé informace, které jí fakulta v podkladech dodala. Eliminovat takového hráče z vysokoškolské společnosti by byl záslužný čin. Kdo na to nemá či kdo nehraje férově, nemá mezi vysokými školami co dělat. Tak vnímám ducha zákona. Ministr to vidí jinak: ve svém rozhodnutí rozpítvává, jaké formální chybičky se mu nelíbí na stanovisku Akreditační komise. Jak je to s kvalifikačními předpoklady vyučujících je vedlejší, musí dát přednost „požadavkům ochrany

právní jistoty účastníka řízení“. Že tím nabourává transparentnost a čitelnost akreditačního procesu, ho zřejmě netrápí.

Svých pár minut slávy si pan ministr v pátek užil, místo toho, aby ho studenti chtěli házet do koše, mu tentokrát přišli z Plzně zatleskat. Jak ministr, tak akademická obec plzeňské právnické fakulty teď ale našemu vysokému školství dost uškodili.

Věci se zabýval i Ústavní soud (29. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 466/12), který odmítl ústavní stížnost jedné ze studentek. V odůvodnění se píše: „Ministerstvo školství sice na straně nesmí prodloužit akreditační studijního programu, pokud k tomu nedala Akreditační komise souhlasné stanovisko (a fortiori nesmí ani prodloužit akreditaci na dobu delší, než dovoluje stanovisko), avšak dle § 79 odst. 8 tohoto zákona (použitého přiměřeně na základě § 80 odst. 2 téhož předpisu) je oprávněno vyzvat Akreditační komisi k novému jednání k vydání stanoviska a k odstranění nedostatků v odůvodnění, zjistí-li, že skutečnosti uvedené v odůvodnění nevydání souhlasného stanoviska neodpovídají skutečnosti nebo zákonu.“

K přečtení doporučuji i článek J. Nantla v Jiném právu a diskusi I. Telce pod ním a též vyjádření Akreditační komise k rozhodnutí MŠMT.

Prof. Tomáš Opatrný, proděkan PřF
Pozn. red.: Text byl převzat se souhlasem autora z jeho blogu <http://opatrnny.blog.ihned.cz/c1-54998150-plzenska-prava-i-ministrovo-rozhodnuti-skodi-vysokym-skolam>

STAG zůstává STAGem – i bez rozvrhářů

Po fakultách a internetu koluje petice za lepší STAG (stagpetice.blogspot.com). Studenti v ní popisují, kolik šedin jim zase přinesl předzpis v tomto systému. Nic nového pod sluncem. Jedna věc mi ale letos v onom každosemestrálním rituálu chybí: CVT již neoznačuje rozvrháře za původce veškeré té mizérie. Snad proto, že měli v ony osudné dny zablokovaný přístup do systému. Když ale i přesto STAG spadl, vnučují se mi dvě otázky: Nebylo každoroční obviňování rozvrhářů tak trochu křivé? A nebyly ony analýzy, které nevedly ke zlepšení, vlastně většinou z prachové sedliny na dně serverové skříňky?

Dr. Dominik Opatrný, bývalý rozvrhář CMTF

Fakulty mohou soutěžit v dárcovství krve. Vítěz získá notebook nebo vyhlídkový let

Transfuzní oddělení FNOL ve spolupráci s Univerzitou Palackého vyhláší první ročník soutěže o nejlepší fakultu UP v bezpříspěvkovém dárcovství krve. Po akci „Daruj krev s rektorem“ jde o další ukázkou toho, že naše univerzita podporuje bezpříspěvkové dárcovství krve dlouhodobě.

Soutěž probíhá **od 1. března do 31. října** a zapojit se do ní mohou všichni vhodní dárci z řad studentek a studentů osmi fakult UP. Na výherce budou čekat například dva notebooky Sony VAIO, dárkový poukaz na večeri, sjezdové lyže značky Rossignol či tandemový paraglidingový let. Ve hře jsou také dárkové poukazy na vyhlídkové lety z letiště v Olomouci a ve Vyškově nebo slevové poukazy na nákup notebooků a zboží v prodejnách Gigasport.

Partnery soutěže jsou Gigasport, Konvikt Restaurant, Letecká škola AC FLY, Acrobatis a T. S. Bohemia. Mediálním partnerem akce je Rádio Kiss Morava.

Informace také na <http://www.zurnal.upol.cz/rubriky/univerzitni-pracoviste/>.

-placená inzerce-

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pozvánka na konferenci

Dne 12. dubna 2012 proběhne v prostorách Uměleckého centra UP (Konvikt) konference pod názvem „Věda, popularizace, prezentace“.

Konference se koná v rámci projektu **Vzdělávání v oblasti komunikačních kompetencí a podpora vzniku vědeckých týmů se zaměřením na pracovníky výzkumu a vývoje a studentů VŠ s vědeckým potenciálem, registrační číslo: CZ.1.07/2.3.00/09.0025**.

V dopolední sekci vyžádaných přednášek vystoupí Jaromír Šlosar (dramaturg České televize) a Vlastimil Ježek (novinář, vysokoškolský učitel). Vaší pozornosti doporučujeme taktéž workshop komunikace vedený Alfredem Strejčkem (herec).

V odpoledních hodinách proběhne rokování u kulatého stolu na téma „Hodnocení a financování vědy“. Debatu moderuje doc. et doc. PhDr. Kateřina Ivanová, Ph.D. (přednostka Ústavu sociálního lékařství LF UP). Na doprovodném programu konference se představí skupina LiŠTOVÁni se scénickým čtením Ekonomie dobra a zla Tomáše Sedláčka.

V místě a v den konání konference nabízíme zájemcům možnost prezentací formou posterů. Přihlášky na konferenci a bližší informace najdete na www.vpp.upol.cz.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Žurnál UP, týdeník. Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 OLOMOUČ, IČO 61989592. Redakce: tel. 585 631 781, 585 631 782, fax 585 222 731, e-mail: velena.mazochova@upol.cz, milada.hronova@upol.cz, <http://www.zurnal.upol.cz>. Ročník 21, 2011/2012. Odpovědná redaktorka: V. Mazochová. Výkonná redaktorka: M. Hronová. Spolupracovníci redakce: O. Martínek, L. Skácelíková. Jazyková úprava: L. Skácelíková. Technická redakce: M. Cyprlová. Členové redakční rady: F. Dienstbier, J. Fiala, R. Hanuš, F. Chmelík, J. Chrástina, M. Kolář, M. Malacka, H. Marešová, V. Mihal, T. Opatrný, T. Parma. MK ČR E 12524. ISSN 1804-6754. Tiskne Polygrafické středisko Vydavatelství UP. Uzávěrka 19. 3. 2012. Vychází 23. 3. 2012. Uzávěrka příštího čísla je 26. 3. 2012. Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odstěpným závodem Severní Morava, č.j.: 3185/95-P/1 ze dne 21. 11. 1995.